מערכת משוואות ליניאריות

חלק 1

אוניברסיטת בר-אולן , תשע"ו. מאת : דר' אלכסנדרה אגרנוביץ'

1

חזרה לאלגברה ליניארית

- **מהם התחומים בהם דרוש פתרון של מערכת משוואות ליניאריות ?**

מערכות ליניאריות בפני עצמם, מערכת משוואות לא ליניאריות, פתרון בעיות התחלה ושפה בנושא של משוואות דיפרנציאליות וכו'

- כל מערכת מהצורה

$$\begin{cases} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \ldots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \ldots + a_{2n}x_n = b_2 \\ \ldots \\ a_{n1}x_1 + a_{n2}x_2 + \ldots + a_{nn}x_n = b_n \end{cases}$$

אפשר לכתוב בצורה מטריציאונית

$$Ax = b$$

כאשר A - מטריצת מקדמים ריבועית $n \times n$. x, b - וקטורים $n \times 1$

U - מטריצה משולשת עליונה (כל האיברים מתחת לאלכסון הראשי הם אפסים :
.($u_{ij}=0 \;\; for \; all \;\; i>j$

L - משולשת תחתונה

D - מטריצה אלכסונית $d_{ij}=0 \;\; for \; all \;\; i \neq j$

I - מטריצת יחידה $\delta_{ij}=\begin{cases}1, & i=j \\ 0, & else\end{cases}$, $I=\{\delta_{ij}\}_{n\times n}$

A^{-1} - מטריצה הפוכה ל- A : $AA^{-1}=A^{-1}A=I$

A - הפיכה אם ורק אם $\det A \neq 0$

A^T - מטריצה משוחלפת : $A^T=A\{i \leftrightarrow j\}$

A - אורטוגונלית אם $AA^T=I$

אם $\bar{u},\bar{v}_1,...,\bar{v}_n \in V$ ו- $\alpha_1,...,\alpha_n \in \mathbb{R}$ ומתקיים $\bar{u}=\sum_{i=1}^{n}\alpha_i\bar{v}_i$ אזי $\bar{u}$ - צירוף ליניארי של $\bar{v}_i$ -
ים או $\bar{u}$ - נפרש ע"י $\bar{v}_i$ - ים. סימון : $\bar{u}\in span(\bar{v}_1,...,\bar{v}_n)$.

אפשר להגיד גם שמטריצה נפרשת ע"י עמודות שלה.

נורמות של וקטורים ומטריצות

עבור וקטור $v \in \mathbb{R}^n$:

$$\|v\| \geq 0$$

$$\|v\| = 0 \Leftrightarrow v = 0$$

$$\|v + u\| \leq \|v\| + \|u\|$$

$$\|v\|_k = \sqrt[k]{\sum_{i=1}^{n} |v_i|^k} \; .$$

למשל, $\|v\|_\infty = \max_i |v_i|$, $\|v\|_2 = \sqrt{\sum_{i=1}^{n} |v_i|^2}$, $\|v\|_1 = \sum_{i=1}^{n} |v_i|$

עבור מטריצות :

הגדרה : $\|A\| = \max_{x\neq 0,\in\mathbb{R}^n} \frac{\|Ax\|}{\|x\|} = \max_{\|x\|=1}\|Ax\|$.

$\|A\|_1 = \max_j\left(\sum_i |a_{ij}|\right)$, $\|A\|_\infty = \max_i\left(\sum_j |a_{ij}|\right)$, $\|A\|_{fro} = \sqrt{\sum_{i,j}|a_{ij}|^2}$ - **Frobenius norm**,

$\|A\|_2 = \sqrt{\max \textit{eigenvalue of } A^H A}$ - spectral norm, כאשר $A^H \doteq \bar{A}^T$

$$\|A\| \geq 0$$

$$\|A\| = 0 \Leftrightarrow A = 0$$

$$\|A+B\| \leq \|A\| + \|B\|$$

$$\|AB\| \leq \|A\|\cdot\|B\|$$

$$\|\alpha A\| \leq |\alpha|\|A\|$$

מטרה : לפתור מערכת

$$Ax = b$$

ניתוח רגישות הפתרון . מספר מצב של מטריצה.

קלט : $\tilde{b}$ שהוא וקטור b עם הפרעה כתוצאה משגיאות עיגול.

פלט : $\tilde{x}$ שהוא וקטור המתקבל עם הפרעה עקב הפרעה בקלט

$$Ax = b \quad \rightarrow \quad A\tilde{x} = \tilde{b}$$

הגדרת בעיה : לבדוק איך שגיאה בקלט משפיע על השגיאה בפלט,

כלומר

$$\frac{\left\| x - \tilde{x} \right\|}{\left\| x \right\|} \; ? \; \frac{\left\| b - \tilde{b} \right\|}{\left\| b \right\|}$$

מספר מצב (Condition number)

$$Ax = b$$

$$-$$

$$\underline{A\tilde{x} = \tilde{b}}$$

$$A\left(x - x\right) = b - b$$

$$x - x = A^{-1}\left(b - b\right)$$

$$\left\|x - x\right\| = \left\|A^{-1}\left(b - b\right)\right\|$$

$$\frac{\left\|x - x\right\|}{\|x\|} = \frac{\left\|A^{-1}\left(b - b\right)\right\|}{\|x\|} \leq \frac{\|A\| \cdot \left\|A^{-1}\right\| \cdot \left\|b - b\right\|}{\|b\|}$$

$$\|b\| = \|Ax\| \leq \|A\| \cdot \|x\| \Rightarrow \frac{1}{\|x\|} \leq \frac{\|A\|}{\|b\|}$$

$$\boxed{\frac{\left\|x - x\right\|}{\|x\|} \leq \left\|A^{-1}\right\| \|A\| \frac{\left\|b - b\right\|}{\|b\|}}$$

פתרון בעיה :

$$\frac{\|x-\tilde{x}\|}{\|x\|} \le \|A\|\|A^{-1}\|\frac{\|b-\tilde{b}\|}{\|b\|}$$

סימון: $C_A = cond(A) = \|A\|\|A^{-1}\|$ - מספר מצב (Condition number) של מטריצה A

הגדרה :אם $C_A \gg 1$ אזי A נקראת "מטריצה חולה" (*ill-conditioned*)

אחרת A היא *well-conditioned*

הערה: $cond(A) \ge 1$

שיטות ישירות לפתרון מערכות משוואות ליניאריות

- שיטות שנותנות פתרון אנליטי מדויק (לא כולל round-off errors) אחרי מספר סופי של פעולות

מערכת משולשת

מערכת משולשת עליונה

- צורה מטריציאונית

$$Ux = b$$

- צורה מפורשת

$$\begin{cases} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \quad \ldots + a_{1n}x_n = b_1 \\ \quad a_{22}x_2 + \quad \ldots + a_{2n}x_n = b_2 \\ \vdots \\ \quad a_{n-1,n-1}x_{n-1} + a_{n-1,n}x_n = b_{n-1} \\ \quad a_{nn}x_n = b_n \end{cases}$$

דרך הפתרון : חילוץ לאחור

$$
\begin{cases}
x_1 = \dfrac{b_1 - a_{12}x_2 - \qquad \ldots - a_{1n}x_n}{a_{11}} \\
\ldots \\
x_{n-1} = \dfrac{b_{n-1} - a_{n-1,n}x_n}{a_{n-1,n-1}} \\
x_n = \dfrac{b_n}{a_{nn}}
\end{cases}
$$

בצורה קומפקטית

$$
x_i = \frac{b_i - \sum_{k=i+1}^{n} a_{ik}x_k}{a_{ii}}, \quad i = n, n-1, \ldots, 1
$$

! הנחה חשובה : $a_{ii} \neq 0$ לכל i

מערכת משולשת תחתונה $Lx=b$ פותרים באופן דומה

בעזרת **חילוץ לפנים.**

מספר פעולות הדרושות לפתרון המערכת המשולשת. סיבוכיות.

צעד	חילוק	כפל	חיסור
1	1	**0**	**0**
2	1	1	1
…	…	…	…
n	1	n-1	n-1
סה"כ	n	$\frac{n(n-1)}{2}$	$\frac{n(n-1)}{2}$

מספר פעולות כולל n^2

אלימינציית גאוס (Gauss Elimination)

הרעיון : $Ax = b$

$$Ux = \tilde{b}$$

או

$$Lx = \tilde{\tilde{b}}$$

תנאי חשוב : A אינה סינגולארית

$$\begin{array}{ll} l_1 & \\ l_2 & \\ \ldots & \\ l_n & \end{array} \begin{cases} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \ldots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \ldots + a_{2n}x_n = b_2 \\ \ldots \\ a_{n1}x_1 + a_{n2}x_2 + \ldots + a_{nn}x_n = b_n \end{cases}$$

צורה מטריציאונית של מערכת לעיל :

$$\left[A \middle| b \right] = \left[\begin{array}{cccc|c} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} & b_1 \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} & b_2 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} & b_n \end{array} \right]$$

משפט: פעולות הבאות מביאים את המערכת הליניארית

למערכת שקולה :

(1) החלפת סדר המשוואות

(2) כפל של משוואה בקבוע שונה מאפס

(3) משוואה יכולה להיות מוחלפת בסכום של אותה משוואה

עם משוואה אחרת המוכפלת בקבוע שונה מאפס

צעד 1.

אם $a_{11} \neq 0$ אזי נחלץ את x_1 מהמשוואות $l_2 \ldots l_n$ בצורה הבאה :

$$l_i^{(2)} = l_i^{(1)} - m_{i1} l_1^{(1)}$$

כאשר

$$m_{i1} = \frac{a_{i1}}{a_{11}}, \quad i = 2, 3, \ldots, n$$

נקבל מערכת בצורה :

$$\begin{array}{l} l_1 \\ l_2^{(2)} \\ \ldots \\ l_n^{(2)} \end{array} \left\{ \begin{array}{r} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \ldots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{22}^{(2)}x_2 + \ldots + a_{2n}^{(2)}x_n = b_2^{(2)} \\ \ldots \\ a_{n2}^{(2)}x_2 + \ldots + a_{nn}^{(2)}x_n = b_n^{(2)} \end{array} \right.$$

או

$$\left[\begin{array}{cccc|c} a_{11} & a_{12} & \ldots & a_{1n} & b_1 \\ 0 & a_{22}^{(2)} & \ldots & a_{2n}^{(2)} & b_2^{(2)} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ 0 & a_{n2}^{(2)} & \ldots & a_{nn}^{(2)} & b_n^{(2)} \end{array}\right]$$

כאשר $a_{ij}^{(2)} = a_{ij}^{(1)} - m_{i1} a_{1j}^{(1)}$, $b_i^{(2)} = b_i^{(1)} - m_{i1} b_1^{(1)}$

צעד 2.

אם $a_{22}^{(2)} \neq 0$ אזי נחלץ את x_2 מהמשוואות $l_3^{(2)} \dots l_n^{(2)}$ בצורה הבאה :

$$l_i^{(3)} = l_i^{(2)} - m_{i1} l_2^{(2)}$$

כאשר

$$m_{i2} = \frac{a_{i2}^{(2)}}{a_{22}^{(2)}}, \quad i = 3, \dots, n$$

נקבל מערכת בצורה :

$$\begin{array}{l} l_1 \\ l_2^{(2)} \\ l_3^{(3)} \\ \\ l_n^{(3)} \end{array} \left\{ \begin{array}{r} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + a_{13}x_3 + \dots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{22}^{(2)}x_2 + a_{23}^{(2)}x_3 + \dots + a_{2n}^{(2)}x_n = b_2^{(2)} \\ a_{33}^{(3)}x_3 + \dots + a_{3n}^{(3)}x_n = b_3^{(3)} \\ \dots \\ a_{n3}^{(3)}x_3 + \dots + a_{nn}^{(3)}x_n = b_n^{(3)} \end{array} \right.$$

או

$$\left[\begin{array}{ccccc|c} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} & b_1 \\ 0 & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \dots & a_{2n}^{(2)} & b_2^{(2)} \\ 0 & 0 & a_{33}^{(3)} & \dots & a_{3n}^{(3)} & b_3^{(3)} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & a_{n3}^{(3)} & \dots & a_{nn}^{(3)} & b_n^{(3)} \end{array} \right]$$

כאשר $a_{ij}^{(3)} = a_{ij}^{(2)} - m_{i2} a_{2j}^{(2)}$, $b_i^{(3)} = b_i^{(2)} - m_{i2} b_2^{(2)}$

צעד n-1.

נקבל מערכת בצורה :

$$\begin{cases} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + a_{13}x_3 + \ldots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{22}^{(2)}x_2 + a_{23}^{(2)}x_3 + \ldots + a_{2n}^{(2)}x_n = b_2^{(2)} \\ a_{33}^{(3)}x_3 + \ldots + a_{3n}^{(3)}x_n = b_3^{(3)} \\ \ldots \\ a_{nn}^{(n)}x_n = b_n^{(n)} \end{cases}$$

$$\left[\begin{array}{cccccc|c} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \ldots & a_{1n} & b_1 \\ 0 & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \ldots & a_{2n}^{(2)} & b_2^{(2)} \\ 0 & 0 & a_{33}^{(3)} & \ldots & a_{3n}^{(3)} & b_3^{(3)} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ 0 & 0 & 0 & \ldots & a_{nn}^{(n)} & b_n^{(n)} \end{array}\right]$$

הגדרה : מקדם a_{kk} של מטריצה A אשר משתמשים בו כדי לחלץ מקדמים $i = k+1,\ldots,n$, a_{ik} , נקרא **אלמנט ראשי** או **pivot** .

שורה k -ית נקראת **שורה ראשית**.

סיכום תהליך גאוס :

- חילוק גאוס נעשה ב n-1 צעדים.
- בצעד k $(k=1,\ldots,n-1)$

$$a_{ij}^{(k+1)} = a_{ij}^{(k)} - m_{ik} a_{kj}^{(k)}, \quad b_i^{(k+1)} = b_i^{(k)} - m_{ik} b_k^{(k)}$$

כאשר

$$m_{ik} = \frac{a_{ik}^{(k)}}{a_{kk}^{(k)}}$$

עבור

$$i, j = k+1, \ldots, n$$

מספר פעולות הדרושות לתהליך $A \longleftarrow U$

צעד	חילוק	כפל	חיסור
1	n-1	$(n-1)^2$	$(n-1)^2$
2	n-2	$(n-2)^2$	$(n-2)^2$
...	...	...	...
n-1	1	1	1
סה"כ	$\frac{n(n-1)}{2}$	$\frac{n(n-1)(2n-1)}{6}$	$\frac{n(n-1)(2n-1)}{6}$

מספר פעולות כולל $\frac{2}{3}n^3-\frac{1}{2}n^2-\frac{1}{6}n$

הערה : נוסחת סכום ריבועים

$$\sum_{k=1}^{m} k^2=\frac{k(k+1)(2k+1)}{6}$$

מספר פעולות הדרושות לתהליך $b \leftarrow \tilde{b}$

צעד	כפל	חיסור
1	n-1	n-1
2	n-2	n-2
...	...	...
n-1	1	1
סה"כ	$\frac{n(n-1)}{2}$	$\frac{n(n-1)}{2}$

מספר פעולות כולל $n^2 - n$

מספר פעולות כולל בשיטת גאוס

$U \leftarrow A$	$b \leftarrow \tilde{b}$	$U \leftarrow x$
$\frac{2}{3}n^3 - \frac{1}{2}n^2 - \frac{1}{6}n$	$n^2 - n$	n^2

מספר פעולות כולל

$$\frac{2}{3}n^3 + \frac{3}{2}n^2 - \frac{7}{6}n$$

שימוש של שיטת גאוס למציאת דטרמיננטה של מטריצה

יהיו

$$A=\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix},\quad \Delta=\det A$$

אחרי אלימינציית גאוס קיבלנו מטריצה משולשת

$$U=\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ 0 & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \dots & a_{2n}^{(2)} \\ 0 & 0 & a_{33}^{(3)} & \dots & a_{3n}^{(3)} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & a_{nn}^{(n)} \end{bmatrix}$$

$$\det A=\det U$$
$$=a_{11}a_{22}^{(2)}a_{33}^{(3)}\dots a_{nn}^{(n)}$$

אי-יציבות של שיטת גאוס

- דוגמא 1

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & | & 1 \\ 1 & 1 & 2 & | & 2 \\ 1 & 2 & 2 & | & 1 \end{bmatrix} \xRightarrow[m_{21}=1, m_{31}=1]{} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & | & 1 \\ 0 & 0 & 1 & | & 1 \\ 0 & 1 & 1 & | & 0 \end{bmatrix}$$

בעיה : אי-אפשר להמשיך את האלגוריתם משום ש $a_{22} = 0$

פתרון הבעיה : להחליף שורות או עמודות.

חשוב! החלפת עמודות דורשת החלפת סדר של המשתנים

אסטרטגית בחירת pivot: אם $a_{kk}^{(k)} \neq 0$ נבחר אותו. אחרת נמצא שורה r ראשונה מתחת לשורה k המקיימת $a_{rk}^{(k)} \neq 0$. נחליף $l_k \leftrightarrow l_r$

- **דוגמא 2 :** לפתור את המערכות הבאות בשיטת האלימינציה של גאוס עם דיוק של 3 ספרות במנטיסה (פורמט של נקודה צפה) .

מערכת א'

$$\begin{pmatrix} -1.41 & 2 & 0 \\ 1 & -1.41 & 1 \\ 0 & 2 & -1.41 \end{pmatrix} \mathrm{x} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

מערכת ב'

$$\begin{pmatrix} -1.41 & 2 & 0 \\ 0 & 2 & -1.41 \\ 1 & -1.41 & 1 \end{pmatrix} x = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

פתרון מערכת א':

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1.41 & 2 & 0 & 1 \\ 1 & -1.41 & 1 & 1 \\ 0 & 2 & -1.41 & 1 \end{array}\right)$$

$$\Downarrow \left| \begin{array}{l} \boldsymbol{m}_{21} = -1/1.41 = -0.709 \\ \boldsymbol{m}_{31} = 0 \end{array} \right.$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1.41 & 2 & 0 & 1 \\ 0 & 0.01 & 1 & 1.71 \\ 0 & 2 & -1.41 & 1 \end{array}\right)$$

$$\Downarrow \left| \boldsymbol{m}_{32} = 2/0.01 = 200 \right.$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1.41 & 2 & 0 & 1 \\ 0 & 0.01 & 1 & 1.71 \\ 0 & 0 & -201 & -341 \end{array}\right)$$

ובהצבה לאחור נקבל

$$x = \left(0.709 \quad 1 \quad 1.7\right)^T$$

פתרון מערכת ב':

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1.41 & 2 & 0 & 1 \\ 0 & 2 & -1.41 & 1 \\ 1 & -1.41 & 1 & 1 \end{array}\right)$$

$$\Downarrow \left| \begin{array}{l} \boldsymbol{m}_{21} = 0 \\ \boldsymbol{m}_{31} = -0.709 \end{array} \right.$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1.41 & 2 & 0 & 1 \\ 0 & 2 & -1.41 & 1 \\ 0 & 0.01 & 1 & 1.71 \end{array}\right)$$

$$\Downarrow \left| \boldsymbol{m}_{32} = 0.01/2 = 0.005 \right.$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1.41 & 2 & 0 & 1 \\ 0 & 2 & -1.41 & 1 \\ 0 & 0 & 1.01 & 1.71 \end{array}\right)$$

ובהצבה לאחור נקבל

$$\boldsymbol{x} = \left(1.69 \quad 1.69 \quad 1.69\right)^{\boldsymbol{T}}$$

הפתרון המדויק של המערכת הוא

$$\boldsymbol{x}=\begin{pmatrix}1.6949\\1.6949\\1.6949\end{pmatrix}$$

מקור בעיה : שגיאת עיגול גדולה המתקבלת כאשר כופל m גדול.

נזכר $\boldsymbol{m_{ik}}=\dfrac{\boldsymbol{a_{ik}^{(k)}}}{\boldsymbol{a_{kk}^{(k)}}}$

נדאג שאלמנט ה- pivot יהיה הכי גדול בעמודה. או יש פתרון אחר ?

אסטרטגיות לבחירת pivot המקטינות round off errors

- partial pivoting

בכל צעד k : 1. נמצא $\left|a_{pk}\right| = \max\left\{\left|a_{kk}\right|, \left|a_{k+1k}\right|, \ldots, \left|a_{n-1k}\right|, \left|a_{nk}\right|\right\}$

2. נחליף שורות $p \leftrightarrow k$

תועלת : נקבל $\left|m_{ik}\right| \le 1, \quad 1 \le k < i \le n$

הדגמה :

$$\left[\begin{array}{cccccc|c} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \ldots & a_{1n} & b_1 \\ 0 & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \ldots & a_{2n}^{(2)} & b_2^{(2)} \\ 0 & 0 & a_{33}^{(3)} & \ldots & a_{3n}^{(3)} & b_3^{(3)} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ 0 & 0 & a_{n3}^{(3)} & \ldots & a_{nn}^{(3)} & b_n^{(3)} \end{array}\right]$$

- complete pivoting

בכל צעד k : 1. נמצא r ו-s הקטנים ביותר המקיימים $\left|a_{rs}^{(k)}\right| = \max_{k\le i,j\le n}\left|a_{ij}^{(k)}\right|$

2. נחליף שורות $r \leftrightarrow k$ ועמודות $s \leftrightarrow k$

חסרונות: 1. הרבה יותר פעולות השוואה

2. החלפת עמודות דורשת החלפת סדר משתנים

הדגמה :

$$\left[\begin{array}{ccccc|c} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} & b_1 \\ 0 & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \dots & a_{2n}^{(2)} & b_2^{(2)} \\ 0 & 0 & a_{33}^{(3)} & \dots & a_{3n}^{(3)} & b_3^{(3)} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & a_{n3}^{(3)} & \dots & a_{nn}^{(3)} & b_n^{(3)} \end{array}\right]$$

Scaling

אתחול : נמצא האלמנט הגדול בכל שורה : $s_i = \max_{1 \le j \le n} \left\{ \left| a_{ij} \right| \right\}$

בכל צעד k : 1. נתבונן בשורות k:n

2. את שורת ה - pivot נמצא לפי : $\max_{k \le i \le n} \left\{ \frac{\left| a_{ik}^{(k)} \right|}{s_i} \right\}$

3. נחליף את השורה הזאת עם שורה k .

למה scaling : 1. "פשרה" בין partial ו- complete pivoting

2. שימושי ביותר כאשר יש מספרים גדולים במקומות

הדורשים החלפת עמודות

- דוגמא לביצוע Scaling :

$$\begin{bmatrix} 3 & 50 & 2 \\ -1 & 3 & 100 \\ 4 & -100 & 1 \end{bmatrix} \boldsymbol{x} = \begin{bmatrix} 10 \\ 10 \\ 10 \end{bmatrix}$$

אתחול : $\boldsymbol{s} = (50 \quad 100 \quad 100)^{\boldsymbol{T}}$

שלב 1 : $\boldsymbol{s} = (50 \quad 100 \quad 100)^{\boldsymbol{T}} \Leftarrow \boldsymbol{r}^{(1)} = ({\color{red}0.06} \quad 0.01 \quad 0.04)^{\boldsymbol{T}}$

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 3 & 50 & 2 & 10 \\ -1 & 3 & 100 & 10 \\ 4 & -100 & 1 & 10 \end{array}\right] \xrightarrow[m_{31}=1.33]{m_{21}=-0.333} \left[\begin{array}{ccc|c} 3 & 50 & 2 & 10 \\ 0 & 19.7 & 101 & 13.3 \\ 0 & -167 & -1.66 & -3.3 \end{array}\right]$$

שלב 2 : $\boldsymbol{s} = (\times \quad 100 \quad 100)^{\boldsymbol{T}} \Leftarrow \boldsymbol{r}^{(2)} = (\times \quad 0.197 \quad {\color{red}1.67})^{\boldsymbol{T}}$

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 3 & 50 & 2 & 10 \\ 0 & 19.7 & 101 & 13.3 \\ 0 & -167 & -1.66 & -3.3 \end{array}\right] \xrightarrow{R2 \leftrightarrow R3} \left[\begin{array}{ccc|c} 3 & 50 & 2 & 10 \\ 0 & -167 & -1.66 & -3.3 \\ 0 & 19.7 & 101 & 13.3 \end{array}\right] \xrightarrow{m_{32}=-0.118} \left[\begin{array}{ccc|c} 3 & 50 & 2 & 10 \\ 0 & -167 & -1.66 & -3.3 \\ 0 & 0 & 101 & 12.9 \end{array}\right]$$

- **חילוץ לאחור :**

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 3 & 50 & 2 & 10 \\ 0 & -167 & -1.66 & -3.3 \\ 0 & 0 & 101 & 12.9 \end{array}\right]$$

$$\boldsymbol{x}_3 = 0.128$$

$$x_2 = \frac{-3.3 + 1.66 \cdot 0.128}{-167} \approx 0.0185$$

$$x_1 = \frac{10 - 2 \cdot 0.128 - 50 \cdot 0.0185}{3} \approx 2.94$$

- **השוואה :**

פתרון עם scaling	פתרון עם שחלוף חלקי עם 3 ספרות משמעותיות	פתרון ללא שגיאות עיגול
$x_3 = 0.128$ $x_2 \approx 0.0185$ $x_1 \approx 2.94$	$x_3 = 0.107$ $x_2 \approx 0.0189$ $x_1 \approx 2$	$x_3 \approx 0.1786$ $x_2 \approx 0.01821$ $x_1 \approx 2.9107$

מתי אפשר לבצע אלימינציית גאוס בלי חילופי שורות-עמודות?

- diagonally dominant matrix : $\left|a_{ii}\right| \geq \sum_{\substack{j=1 \\ j \neq i}}^{n} \left|a_{ij}\right|, \quad i = 1 \ldots n$
- symmetric and positive-definite matrix :

$$A^T = A \quad \text{ו-} \quad x^T A x > 0 \quad \text{לכל} \quad x \neq 0$$

שימושים נוספים של שיטת גאוס.

1. אפשרות לפתור את המערכת עבור מספר כלשהו של וקטורי b שונים בו זמנית
2. אם A אינה סינגולארית, אזי קיימת A^{-1} ו- $AA^{-1} = I$. יהיו C_1, C_2, C_3 עמודות של מטריצה A^{-1} ו- E_1, E_2, E_3 עמודות של מטריצה I . המשוואה $AA^{-1} = I$ אפשר לכתוב בצורה

$$\forall C^{\mathrm{J}} = E^{\mathrm{J}} , \forall C^{\mathrm{S}} = E^{\mathrm{S}} , \forall C^{3} = E^{3} \equiv A\left[C_1 \;\; C_2 \;\; C_3\right] = \left[E_1 \;\; E_2 \;\; E_3\right]$$

אלימינציית גאוס - ג'ורדן (Gauss-Jordan Elimination)

הרעיון : $Ax = b \longrightarrow Ix = \tilde{b}$

- זוהי וריאציה של אלימינצית גאוס
- **שוני :** בכל צעד עם pivot שונה מאפס מבצעים פעולות הבאות
  1. מחלקים שורת pivot בערך של pivot
  2. מאפסים את כל האלמנטים בעמודה של pivot, לא רק מתחתיו, גם מעליו.

יתרונות וחסרונות : אין צורך בפתרון מערכת משולשת, אבל דרושים כפי 2 פעולות חשבון יותר מאשר בתהליך גאוס

פירוק LU (LU Decomposition)

פירוק LU במקור פותח כפירוק של תבניות ריבועיות ובי-ליניאריות. לגרנז' פרסם בעיתון הראשון בכתביו (1759) את האלגוריתם שאנחנו קוראים לו אלימינציית גאוס. מאוחר יותר, טיורינג הציג את פירוק LU של מטריצה בשנת 1948 ככלי לפתרון מערכת משוואות ליניאריות.

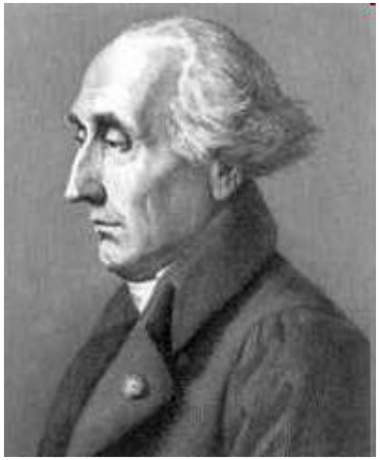

J-L *Lagrange*
(1736 –1813)

A. M. Turing
(1912-1954)

פירוק LU (LU Decomposition)

מוטיבציה : A – מגדירה מערכת ליניארית מסוימת. רוצים לבדוק

השפעת הקלטים שונים b . יהיו n קלטים $b_1, b_2, \dots, b_n$.

אזי צריך לפתור n מערכות $Ax_i = b_i$, כלומר לבצע n פעמים

חילוץ גאוס. האם אפשר לקצר את התהליך?

נניח כי מטריצה A לא סינגולארית ניתנת לפירוק הבא :

$$A = LU$$

U – מטריצה משולשת עליונה, L – *מטריצה משולשת תחתונה*

אזי : $Ax = b \Leftarrow L\underbrace{Ux}_{y} = b$. נפתור $Ly = b$ ואז $Ux = y$.

שיטות לפירוק LU

- יש שיטות שונות לפירוק LU
- הפופולארי ביותר – פירוק LU בעזרת אלימינצית גאוס

(Doolittle form)

$$A=\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ m_{2,1} & 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ m_{3,1} & m_{3,2} & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \vdots & 0 \\ m_{n-1,1} & m_{n-1,2} & m_{n-1,3} & \cdots & 1 & \vdots \\ m_{n,1} & m_{n,2} & m_{n,3} & m_{n,4} & \cdots & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11}^{(1)} & a_{12}^{(1)} & a_{13}^{(1)} & \cdots & a_{1n}^{(1)} \\ 0 & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \cdots & a_{2n}^{(2)} \\ 0 & 0 & a_{33}^{(3)} & \cdots & a_{3n}^{(3)} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & a_{n-1n-1}^{(n)} & a_{n-1n}^{(n)} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & a_{nn}^{(n)} \end{bmatrix}$$

חזרה לאלגברה ליניארית : מטריצות אלמנטאריות

המטריצה האלמנטארית המתאימה **לפעולה אלמנטארית** f מתקבלת ע"י ביצוע הפעולה על מטריצת היחידה I . נסמן אותה ע"י $\boxed{f(I)}$.

דוגמאות :

$$f_1 : R_1 \leftrightarrow R_3 \qquad f_1(I) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$f_2 : R_2 \to 4 \cdot R_2 \qquad f_2(I) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$f_3 : R_3 \to R_3 - 7R_2 \qquad f_3(I) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & -7 & 1 \end{pmatrix}$$

מטריצות אלמנטאריות

משפט:

תהי A מסדר $\boldsymbol{n\times n}$, אזי מתקיים $\boxed{f(A)=f(I)\cdot A}$

כאשר: $\boxed{f(I)}$ המטריצה האלמנטארית המתקבלת מביצוע f

הפעולה על מטריצת I היחידה; $\boxed{f(A)}$ המטריצה A השקולה

ל- המתקבלת ע"י ביצוע הפעולה f על A .

דוגמא :

$$A=\begin{pmatrix}2&3&4\\4&3&1\\5&5&5\end{pmatrix}\xrightarrow[f:R_2\to R_2-2R_1]{}\begin{pmatrix}2&3&4\\0&-3&-7\\5&5&5\end{pmatrix}=f(A)$$

$$f(I)\cdot A=\begin{pmatrix}1&0&0\\-2&1&0\\0&0&1\end{pmatrix}\begin{pmatrix}2&3&4\\4&3&1\\5&5&5\end{pmatrix}=\begin{pmatrix}2&3&4\\0&-3&-7\\5&5&5\end{pmatrix}=f(A)$$

המטריצות האלמנטאריות בשיטת גאוס

דוגמא : איפוס האיבר a_{42} ע"י כפל של A משמאל במטריצה

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & 0 & & 0 \\ 0 & 0 & 1 & & 0 \\ 0 & -\frac{a_{42}}{a_{22}} & 0 & \ddots & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix}$$

שקול לפעולה $\boldsymbol{R_4 \rightarrow R_4 - m_{42} \cdot R_2}$

עבור $\boldsymbol{m_{42} = \frac{a_{42}}{a_{22}}}$

באופן כללי : איפוס האיבר $\boldsymbol{a_{ij}}$ ע"י כפל של A משמאל במטריצה

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & \dots & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & \ddots & & & & \vdots \\ 0 & 0 & & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & & -\frac{a_{ij}}{a_{jj}} & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

שקול לפעולה $\boldsymbol{R_i \rightarrow R_i - m_{ij} \cdot R_j}$

עבור $\boldsymbol{m_{ij} = \frac{a_{ij}}{a_{jj}}}$

מסקנה: המטריצות האלמנטאריות בתהליך האלימינציה של גאוס

(ללא החלפת שורות), הן מטריצות משולשות תחתונות.

הפעולות האלמנטאריות הן הפיכות :

1. הפעולה $R_i \leftrightarrow R_j$, $i \neq j$ הפוכה לעצמה.

2. הפעולה $R_i \rightarrow \frac{1}{c} R_i$ הפוכה לפעולה $R_i \rightarrow c \cdot R_i$, $c \neq 0$

3. הפעולה $R_i \rightarrow R_i - c \cdot R_j$ הפוכה לפעולה $R_i \rightarrow R_i + c \cdot R_j$, $i \neq j$

המטריצות האלמנטאריות המתאימות לפעולות אלמנטאריות הפוכות :

$\boxed{f(I) \leftarrow f}$ $\Longleftarrow$ $\boxed{f^{-1}(I) \leftarrow f^{-1}}$

מסקנה : המטריצות ההופכיות למטריצה ה אלמנטארית בתהליך אלימינציה של גאוס ללא החלפת שורות, הן מטריצות אלמנטאריות ולכן משולשות תחתונות.

$$\boldsymbol{J}^{-1}=\begin{pmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & \ddots & & & & \vdots \\ 0 & 0 & & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & & -\dfrac{\boldsymbol{a}_{ij}}{\boldsymbol{a}_{jj}} & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}^{-1}=\begin{pmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & \ddots & & & & \vdots \\ 0 & 0 & & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & & \dfrac{\boldsymbol{a}_{ij}}{\boldsymbol{a}_{jj}} & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

שורה i

עמודה j

בחזרה לפתרון של $Ax = b$ על ידי פירוק LU

• אפשר לתאר את התהליך הנ"ל כסדרת הכפלות משמאל של

המטריצה A המורחבת במטריצות אלמנטאריות :

$$(A|b) \Rightarrow J_1(A|b) \Rightarrow J_2J_1(A|b) \Rightarrow \ldots \Rightarrow J_n \cdot\cdots\cdot J_2J_1(A|b)$$

$U \doteq J_n \cdot\cdots\cdot J_2J_1A$ - מטריצה משולשת עליונה (לפי בנייה)

$$\Downarrow$$

$$A = (J_nJ_{n-1}\cdots J_2J_1)^{-1} \cdot U = \underbrace{J_1^{-1}J_2^{-1}\cdots J_n^{-1}}_{\doteq L} \cdot U = LU$$

משולשת תחתונה

- צורת אחסון חסכונית :

$$\begin{bmatrix} a_{11}^{(1)} & a_{12}^{(1)} & a_{13}^{(1)} & \cdots & a_{1n}^{(1)} \\ m_{21} & a_{22}^{(2)} & a_{23}^{(2)} & \cdots & a_{2n}^{(2)} \\ m_{31} & m_{32} & a_{33}^{(3)} & \cdots & a_{3n}^{(3)} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ m_{n-11} & m_{n-12} & m_{n-13} & a_{n-1n-1}^{(n)} & a_{n-1n}^{(n)} \\ m_{n1} & m_{n2} & m_{n3} & m_{nn-1} & a_{nn}^{(n)} \end{bmatrix}$$

מספר פעולות בפתרון מערכת משוואות $Ax = b$ בעזרת פירוק LU

זהה למספר הפעולות בעזרת שיטת גאוס + חילוץ לפנים בפתרון של $Ly = b$

פרמוטציית מטריצות

- **הגדרה :** מטריצת פרמוטציה P מגודל $\boldsymbol{n \times n}$ היא מטריצה עם אלמנט אחד ויחיד השווה ל-1 בכל שורה ועמודה ושאר האלמנטים שווים ל-0 .

שורות מטריצה P הן פרמוטציית שורות מטריצת יחידה וניתנות להצגה באופן הבא :

$$\boldsymbol{P} = [\boldsymbol{E}'_{k_1}\ \ \boldsymbol{E}'_{k2}\ \dots\ \boldsymbol{E}'_{k_n}]$$

- **לדוגמא :**

$$\boldsymbol{P} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} = [\boldsymbol{E}'_2\ \ \boldsymbol{E}'_1\ \ \boldsymbol{E}'_4\ \ \boldsymbol{E}'_3]$$

- **משפט** : תהי $P=[E'_{k_1}\ \ E'_{k2}\ \dots\ E'_{k_n}]$ - מטריצת פרמוטציות.

מכפלה PA היא מטריצה אשר שורותיה הן שורות המטריצה A

בסדר השורות במטריצה P .

- לדוגמא :

$$\begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}\begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{pmatrix}=\begin{pmatrix} a_{31} & a_{32} & a_{33} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{11} & a_{12} & a_{13} \end{pmatrix}$$

- **משפט** : $P^{-1}=P^T$

- **משפט :** אם A מטריצה לא סינגולארית אזי קיימת מטריצת פרמוטציות P, כך שקיים פירוק $PA = LU$.

- **שימוש של פירוק LU עם פרמוטציות לפתרון מערכת $Ax = b$**

1. נבנה מטריצות P, L, U.
2. נחשב $\tilde{b} = Pb$
3. נפתור $Ly = \tilde{b}$ על ידי חילוץ לפנים
4. נפתור $Ux = y$ על ידי חילוץ לאחור

$$Ax = b$$
$$PAx = Pb$$
$$PAx = L\underbrace{Ux}_{y} = Pb$$

שיטות אחרות לפירוק LU

- Crout form

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} l_{11} & 0 & 0 \\ l_{21} & l_{22} & 0 \\ l_{31} & l_{32} & l_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & u_{12} & u_{13} \\ 0 & 1 & u_{23} \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

- Cholesky form **(עבור מטריצה סימטרית ומוגדרת חיובית)**

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} l_{11} & 0 & 0 \\ l_{21} & l_{22} & 0 \\ l_{31} & l_{32} & l_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} l_{11} & l_{21} & l_{31} \\ 0 & l_{22} & l_{32} \\ 0 & 0 & l_{33} \end{bmatrix}$$

אם יש סימטריה – לא נפספס

- נניח כי $A = LU$ ו- $A = A^T$
- אזי $LU = A = A^T = (LU)^T = U^T L^T$
- מכך $U = L^{-1} U^T L^T$

ו-

$$\underbrace{U}_{\text{upper triangular}} \underbrace{\left(L^T\right)^{-1}}_{\text{upper triangular}} = \underbrace{L^{-1}}_{\text{low triangular}} \underbrace{U^T}_{\text{low triangular}} = D$$

- לכן $U = DL^T$

ו- $A = LU = LDL^T$

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ l_{21} & 1 & 0 \\ l_{31} & l_{32} & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} d_{11} & 0 & 0 \\ 0 & d_{22} & 0 \\ 0 & 0 & d_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & l_{21} & l_{31} \\ 0 & 1 & l_{32} \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

שיטת צ'ולסקי (Cholesky form)

Andre-Louis Cholesky
1875-1918

דרישות : A - מטריצה סימטרית ומוגדרת חיובית*

- בפירוק $A = LDL^T$ מתקיים: D - חיובית

$$D = D^{\frac{1}{2}} D^{\frac{1}{2}} = \begin{pmatrix} \sqrt{d_{11}} & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & \sqrt{d_{22}} & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & \sqrt{d_{nn}} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \sqrt{d_{11}} & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & \sqrt{d_{22}} & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & \sqrt{d_{nn}} \end{pmatrix}$$

$$A = \underbrace{LD^{\frac{1}{2}}}_{\text{low triangular}} \; \underbrace{D^{\frac{1}{2}} L^T}_{\text{upper Triangular}} = \widehat{L}\widehat{L}^T$$

* $y^T A y > 0$ לכל $[y]_{n\times 1} \neq \vec{0}$ **או** דטרמיננטות של כל המינורים הראשיים הם חיוביים

$$\boldsymbol{A} = \boldsymbol{L}\boldsymbol{L}^{T}$$

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} l_{11} & 0 & 0 \\ l_{21} & l_{22} & 0 \\ l_{31} & l_{32} & l_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} l_{11} & l_{21} & l_{31} \\ 0 & l_{22} & l_{32} \\ 0 & 0 & l_{33} \end{bmatrix}$$

$$l_{11} = \sqrt{a_{11}}, \quad l_{21} = \frac{a_{12}}{l_{11}}, \quad l_{31} = \frac{a_{13}}{l_{11}}$$

$$l_{22} = \sqrt{a_{22} - l_{21}^2}, \quad l_{32} = \frac{a_{23} - l_{21}l_{31}}{l_{22}}, \quad l_{33} = \sqrt{a_{33} - l_{31}^2 - l_{32}^2}$$

מקרה כללי של מטריצה $n \times n$

$$l_{ii} = \sqrt{a_{ii} - \sum_{k=1}^{i-1} \left(l_{ik}\right)^2}$$

$$l_{ji} = \frac{a_{ij} - \sum_{k=1}^{i-1} l_{ik} l_{jk}}{l_{ii}}, \quad i \neq j$$

יתרון של פירוק : חסכון של 50% פעולות בפירוק LU

יתרונות

- A אינה סינגולארית

$$\det A \neq 0 \;\Leftarrow\; \forall y \neq 0 : Ay \neq 0 \;\Leftarrow\; \forall y \neq 0 : y^T A y > 0$$

- אין צורך ב pivoting

מטריצה מוגדרת חיובית היא בעל אלכסון דומיננטי

- Cholesky מהיר יותר מ- LU קלאסי

אין צורך בבניית U

אין צירך ב- pivoting

השוואת שיטות ביחס לפתרון של מערכת $Ax=b$ עבור k אגפים ימניים b שונים

- סיבוכיות של פירוק LU : $O\left(n^3\right)+O\left(kn^2\right)$
- סיבוכיות באלימינציית גאוס : $O\left(kn^3\right)$

אם A סימטרית

- חיסכון של 50% פעולות חשבון בפירוק LDL^T
- חיסכון של 50% פעולות חשבון והרבה זיכרון בפירוק Cholesky